

כשרות החלב ברפת לעומת כשרותה

במאמר הקודם קראנו שלמוצרי החלב המקומיים יש יתרונות כשרותיים משמעותיים על פני המוצרים המיובאים מחו"ל, ואילו במאמר הנוכחי נסקור את דרכי הפעולה האפשריות בענף.

ובדרך כלל יהודים הם גם החולבים או שהם נוכחים באיזור החליבה. לעומת זאת, החלב ממנו מיוצרים המוצרים המיובאים מחו"ל הינו חלב נכרים שרמת כשרותו נמוכה יותר מחלב ישראל, אלא אם כן בזמן החליבות היתה נוכחות של משגיח יהודי.

כמו"כ, הוזכר במאמר הקודם האיסור של גבינת נכרים, דהיינו, גבינה שיוצרה ע"י לא יהודי ללא נוכחות משגיח יהודי. איסור זה קובע למעשה שכל הגבינות הקשות המיובאות הינן בהגדרה לא כשרות, אלא אם כן הן נעשו בהשגחה ובפיקוח צמוד.

בסיום המאמר הקודם הובאה עמדת הרבנות הראשית לישראל שאיננה מקבלת את עמדת המקלים בנוגע לחלב

יתרון חשוב לרפת ישראלית הוא, כי בניגוד למצב בחו"ל בו אין כל השגחה על ניתוחי פרות, בארץ רוב רובם של ניתוחי הפרות נעשים באופן שאינו מטריף את הפרה ואינו אוסר את חלבה ובדרך כלל, יש השגחה על ניתוחים אלו

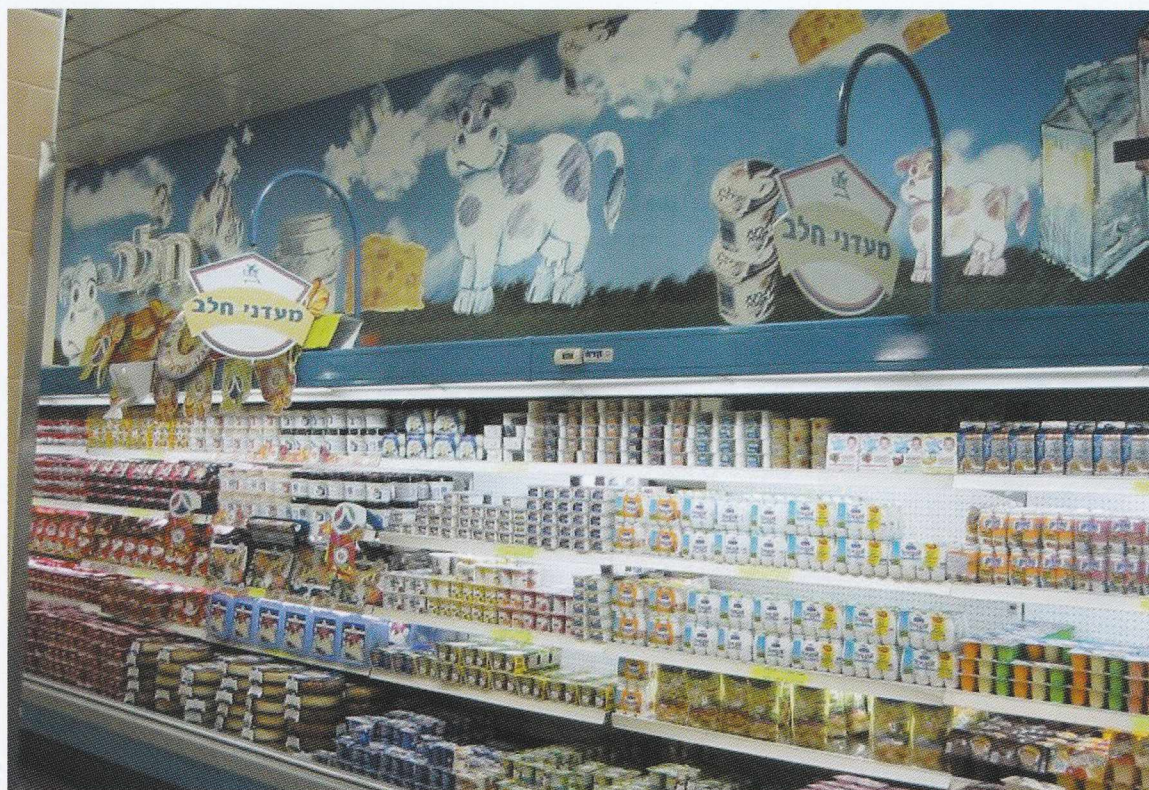

על מנת לוודא ולהבטיח שאכן הפרה וחלבה נשארים כשרים. כדי לשמר יתרון חשוב זה יש צורך כמובן בהמשך הגברת שיתוף הפעולה המלא בין יצרני החלב, הרופאים ומערכות הכשרות.

עוד יתרון כשרותי חשוב יש לחלב הישראלי והוא, שחלב זה נחשב לחלב ישראל מכיוון שהוא בבעלות יהודים,

קטואליה - כשרות

הישראלית

בחור"ל - חלק ב'

הרב זאב ויטמן
מחלבת תנובה

שנחלב ע"י נכרים ללא השגחה, אפילו כשידוע שאין חשש לערוב חלב אסור ואפילו שיש על כך פיקוח ממשלתי. רבני ישראל סבורים כי בארץ ישראל, בה יש חלב ישראל לרוב, אין מקום להקל ולנהוג בהיתרים שנוהגים חלק מיהודי הגולה.

רבני ישראל סבורים כי בארץ ישראל, בה יש חלב ישראל לרוב, אין מקום להקל ולנהוג בהיתרים שנוהגים חלק מיהודי הגולה

עם זאת, הרבנות עושה הבחנה בין חלב ניגר או מוצרים המיוצרים מחלב ניגר, ובין אבקת חלב בה מקילים יותר. הרבנות מוכנה להתיר את השימוש באבקות חלב נכרים, בתנאי

שהדבר יצויין בפרוש על המוצרים, כלומר, שייכתב שהמוצר מכיל "אבקת חלב נכרים".

בעיית אכיפת הוראות הרבנות הראשית לישראל

סיור קצר ברשתות המזון מגלה כי עמדת הרבנות בישראל לא נאכפת די הצורך, והיבואנים מצליחים להכניס לארץ, כולל לרשתות המזון הכשרות, מוצרי חלב מיובאים שאינם מקבלים את אישור הרבנות הראשית לישראל מבחינת כשרות והם מיוצרים מחלב נכרים ניגר, שאיננו מאושר ע"י הרבנות הראשית לישראל. במקרה הגרוע יותר מגיעים לארץ גבינות שיוצרו ללא השגחה בעת ייצורם, שכאמור לעיל, הינן גבינות לא כשרות, ולפעמים גבינות לא כשרות אלו מוצגות ע"י היבואן או בעל החנות כגבינות כשרות.

גם הוראת הרבנות על חובת ציון אבקת חלב נכרים, על מוצרים שמכילים אבקת חלב נכרים, איננה נאכפת, וניתן למצוא על המדפים מאות מוצרים המיוצרים בארץ והמכילים אבקות ומרכיבי חלב נכרים, מבלי שהדבר מצויין על גבי האריזה.

לדעתי, הסיבה לתופעה זו היא שקשה ליבואנים לקבל שמוצר שיש לו כשרות בחור"ל ושיהודים הנמצאים בחור"ל אוכלים אותו במקומות כשרים, לא יוכל להיות מוצג בארץ ככשר. במיוחד, שחומרי גלם אחרים מחלב נכרים משמשים גם בארץ לייצור מוצרים כשרים, מבלי שהדבר מצויין עליהם.

ואם כך, העובדה שהמחלבות בארץ אינן מציינות על מוצריהם שהם מכילים רכיבים מחלב נכרים, פועלת כבומרנג כנגד המחלבות ויצרני החלב, שהרי בכך הם מסייעים להצדקה

לביא מתכות

מיגוון מוצרים לרפת ולבקר

שקטות נירוסטה

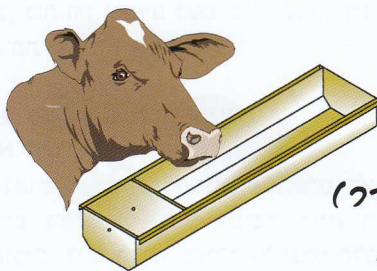
סצרים אולטראסוניים משופרים

מאלות יונקים

כאוב יונקים איונקיה

עגלות אהצנת בקרי (סאפ-פיצרי)

גזירה מתפרקת אהצנת בקרי

בדבר פרטים והזמנות:

טלפקס: 04-6799228. אשר ליכניק 053-235590

דואר אלקטרוני: metal@lavi.co.il

קיבוץ לביא. ד.ג. גליל תחתון 5267

חלב שבת

החסרון בחלב הישראלי לעומת החלב המגיע מחו"ל מלא יהודים, נוגע לחלב הנחלב בשבת באיסור. אחת מהמלאכות האסורות בשבת הינה מלאכת החליבה. החליבה בשבת הותרה למניעת צער בעלי חיים, ובתנאי שהיא נעשית ע"י לא יהודי, או באופן שבו בעת הרכבת הגביעים על עטיני הפרה לא נעשית כל חליבה למיכל החלב (בחלק גדול מהקיבוצים הדתיים נבנו מכוני חליבה מיוחדים לשבת על בסיס עקרון זה והמאפשרים גם ליהודים לחלוב בשבת בדרך מותרת).

לעומת זאת, במקומות בהם חולבים יהודים בשבת באופן רגיל, כלומר, באופן שיש בו איסור שבת, הרי שיש בחלב שנחלב בשבת באופן אסור בעייה כשרותית, והדבר מקביל לבעיה שיש לשומר כשרות להשתמש בפירות או ירקות הנקטפים בשבת, או בדגים שנצודים בשבת, או בלחם שנאפה בשבת, או בחלב שעובד למוצרים בשבת, ובכלל, ליהנות ממלאכה אסורה בשבת, הנעשית ע"י יהודי תוך כדי חילול שבת.

הפתרון לבעיית כשרות זו היא לחלוב בשבת בדרך מותרת, דהיינו, או באמצעות חולב לא יהודי או באמצעות מכוני חליבה מיוחדים כמו בקיבוצים הדתיים (תאור המכונים הללו יובא בהזדמנות אחרת).

אם כן, הדרישה לחליבה בעזרת לא יהודי נוגעת אך ורק לחליבה בשבת – בה נאסר עלינו לחלוב בגלל קדושת השבת, אלא שכדי שהחלב יחשב לחלב ישראל יש לדאוג ליהודי שיפקח בשבת על החליבה על מנת שהחלב ייחשב לחלב ישראל.

מכוני חליבה רבובטיים

מכוני חליבה רבובטיים הם כמובן פתרון אידיאלי מבחינת כשרות החלב. מצד אחד, החלב נחלב ללא כל חילול שבת (בתנאי כמובן שהרובוטים לא מופעלים ולא מתוקנים במקרי תקלה ע"י יהודים בשבת) ומצד שני, החלב נחשב לחלב ישראל למהדרין, מכיוון שהרפת שייכת ליהודים והפרות אינן נחלבות ע"י לא יהודים, אלא באופן אוטומטי ע"י רובוטים.

בפעם הבאה נדון בהבדל בין חלב מהדרין ובין חלב בד"ץ ומהו בדיוק "חלב דתי". ■

כבר כיום מצאה תנובה בשיתוף פעולה עם אגודת הנוקדים והמנכ"ל היוצא שייקה דרורי, שנכנס בימים אלו לתפקידו החדש כמנכ"ל מועצת החלב, את הדרך להעלאת רמת הכשרות של מגדלים אלו לרמת כשרות זהה לחלב המגדלים היהודים. הדבר נעשה בעזרת מערכת מצלמות ומערכת שידור חכמה המוצבות בדירים אלו והמאפשרות השגחה ב"שלט רחוק" ממשרדי רב תנובה על כל החליבות המתבצעות בדירים אלו, כולל חליבות המתבצעות בשבתות או בשעות מוקדמות מאוד, ובאופן שמאפשר להגדיר את החלב הנחלב בדירים אלו כחלב ישראל.

חליבה ע"י פועלים לא יהודים

גם בעיית החליבה במקומות רבים ע"י עובדים זרים לא יהודים, והטענה כי חליבה כזו פוגעת בכשרות החלב ששוב לא נחשב לחלב ישראל, נפתרה לאחר שהוסכם כי, מכיוון שהרפתות שייכים ליהודים, ומכיוון שמדובר בפועלים שאין להם אינטרס בהגדלת כמות החלב ואיכותו, ומכיוון שברור שבעל הבית מקפיד ומשגיח עליהם, אם לא מטעמי כשרות אזי מטעמי איכות החלב, לבל יערבו בחלב, חלב ממקורות אחרים, הרי שמספיקה השגחה סמלית בלבד בשעת החליבה. לכן מקפידה תנובה לשלוח משגיחים המבקרים מפעם לפעם בזמני החליבות או ביניהן ובקורות אלו מאפשרות להגדיר את החלב כחלב ישראל כשר למהדרין, למרות שהחליבה מתבצעת גם או רק ע"י לא יהודים.

כך, בקלות יחסית, ניתן להגיע בארץ לרמת כשרות גבוהה של חלב ישראל, בניגוד כמובן למצב בחו"ל, שם כל בעלי הרפתות והעובדים הם לא יהודים דבר המחייב השגחה צמודה בכל חליבה על מנת להגדיר את החלב כחלב ישראל הכשר גם למהדרין.

לאחר שראינו את היתרון של חלב ישראל, יש להניח, שחלק מהקוראים מתפלאים ומרימים גבה, על הדרישה שהם נדרשים לחלוב דווקא ע"י לא יהודי, אם הם מבקשים ורוצים לספק חלב מהדרין.

וכאן אנו מגיעים לנושא נוסף בו דווקא יש יתרון לחלב בחו"ל על פני החלב המקומי, והכוונה – לחלב הנחלב בשבת.

שמוצאים היבואנים להביא גבינות ומוצרי חלב מחו"ל למרות שהם מכילים חלב נכרים. לדעתי, לו השימוש ברכיבי חלב נכרים בייצור מוצרים כשרים היה נאסר באופן מוחלט, היה ענף החלב בארץ, בסופו של דבר, יוצא נשכר מכך, והדבר היה מקשה על יבוא מוצרי חלב מחו"ל. הנימוקים לאיסור כזה צריכים להיות שבארץ אין כל סיבה לקבל את ההיתרים והקולות שנוהגים בחו"ל במיוחד, שבארץ בניגוד לחו"ל מקפידים שהחלב יהיה מפוקח גם מבחינת ניתוחי פרות, ולכן בארץ יש להקפיד על שימוש בחלב ישראל בלבד. הנחייה כזו, היתה מקשה מאוד על יבוא מוצרי חלב מחו"ל, אלא אם כן הם נעשו שם בהשגחה בשעת החליבה (כולל פיקוח על ניתוחי פרות) דבר שכמובן היה מייקר מאוד את עלויות הייצור והיה מסייע לתוצרת המקומית להתחרות במוצרי היבוא.

לו השימוש ברכיבי חלב נכרים בייצור מוצרים כשרים היה נאסר באופן מוחלט, היה ענף החלב בארץ, בסופו של דבר, יוצא נשכר מכך, והדבר היה מקשה על יבוא מוצרי חלב מחו"ל

הייצור המקומי היה מוצא תחליפים מחלב ישראל לרכיבי החלב המיובאים, וגם אם התחליפים יהיו יקרים יותר, הרי שאם הדבר ייעשה במקביל ע"י כל יצרני החלב המקומיים, ואם אמנם הדבר יביא לצמצום משמעותי ביבוא מוצרי חלב מחו"ל, הרי שבסופו של חשבון זה יהיה צעד כלכלי נבון ונכון, שיקדם את ענף החלב הישראלי באופן משמעותי. באופן כזה היו יוצאים נשכרים הן ענף החלב והן רמת הכשרות בארץ.

חלב מדירים השייכים ללא יהודים

גם בארץ יש מספר יצרנים ישראלים לא יהודים המספקים חלב לטובת התוצרת המקומית (כיום מדובר בעיקר על יצרני חלב כבשים), וכמובן יהיה צורך למצוא פתרון גם ליצרנים אלו, כדי שרמת החלב המשווקת על ידם תהיה באותה רמה של החלב המשווק מהיצרנים היהודים.